

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2026/3818-S.26.5440
BAŞVURU NO : 2025/21767
KARAR TARİHİ : 06/03/2026

DOSTANE ÇÖZÜM KARARI

BAŞVURAN : İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞI
Adres:ASMALI MESCİT MAH. ORHAN ADLI APAYDIN
SK. NO: 2 BEYOĞLU/İSTANBUL

BAŞVURAN VEKİLİ / TEMSİLCİSİ : KARDELEN ATEŞÇİ,TCKN: [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : ADALET BAKANLIĞI
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuru, adliyelerde çocuklara ilişkin soruşturmaları yürüten birimlerin "çocuk suçları" şeklinde adlandırılmasının damgalayıcı olduğu iddiasıyla, bu birimlerin adlarının çocuk hakları odaklı bir ifadeyle değiştirilmesi talebine ilişkindir.
BAŞVURU TARİHİ : 01/12/2025

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Kurumumuza İstanbul Barosu Başkanlığı tarafından yapılan başvuru dilekçesinde kayıtlı olan hususlarda özetle, adliyelerde çocuklara ilişkin ceza soruşturmalarının yürütüldüğü adli birimlerde "çocuk suçları", "çocuk suçları bürosu" gibi ifadelerin kullanılmasının çocukların damgalanmasına, ayrımcılığa uğramasına ve masumiyet karinesinin zedelenmesine yol açtığı; söz konusu ifadelerin çocuğun işlediği iddia edilen fiil üzerinden doğrudan "suçlu" olarak tanımladığı, çocuk adalet sisteminin koruyucu, onarıcı ve hak temelli yaklaşımıyla bağdaşmadığı, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, Çocuk Hakları Komitesi Genel Yorumları ve ulusal mevzuat hükümleri uyarınca çocukların üstün yararının gözetilmesi, ayrımcılığın önlenmesi ve damgalayıcı uygulamalardan kaçınılmasının zorunlu olduğu, dolayısıyla adliyelerde kullanılan birim adlandırmalarının çocuk haklarına aykırılık teşkil ettiği iddia edilmekte olup söz konusu ifadelerin kullanılmaması ve "çocuk adalet birimi" veya çocuk haklarını ve üstün yararını koruyan başka uygun bir ifade ile adlandırılması ve buna göre gerekli düzenlemelerin yapılması talebinde bulunmaktadır.

II. BAŞVURUNUN İNCELENMESİ VE DOSTANE ÇÖZÜM SÜRECİ

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 32ba-287e-9c9b

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

2. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı"nı kapsayan 74'üncü maddesinde; "Herkesin bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahip olduğu, **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumunun** idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelediği" hüküm altına alınmıştır.

3. Bu noktada Kamu Denetçiliği Kurumumuz, Anayasal bir hak arama kurumudur. İnsan hakları alanındaki farkındalığın artırılması noktasında çalışmalar yapmaktadır. Kuruma yapılan başvuruları, ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde inceleyip değerlendirmektedir. **Kurumumuzda, ayrıca kadın ve çocuk hakları alanında bir Ombudsman görevlendirilmiştir.** Çocuk hakları alanında Kurumumuza yapılan her başvuru, insan haklarının korunması ve geliştirilmesinde önemli katkı sağlamaktadır. **Çocukları ilgilendiren her başvuru,** ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesinde güvence altına alınan tüm haklar açısından hassasiyetle incelenmektedir.

4. Anayasamızın 90'ıncı maddesi; usulüne uygun olarak yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmelerin kanun hükmünde olduğunu düzenlemektedir. Çocuk Hakları Sözleşmesi, ülkemizde 1995 yılında yürürlüğe gitmiştir. Bu tarihten sonra ülkemizdeki tüm çocukların hakları, uluslararası bir sözleşme ile güvence altına alınmıştır.

5. Bununla birlikte Kurumumuzun tabi olduğu Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun;

5.1. "Kurumun görevi" başlıklı 5'inci maddesinin

***Birinci fıkrası;** " Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. "*

***İkinci fıkrası;** "Ancak; b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, c) **Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar,** ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri, Kurumun görev alanı dışındadır. "*

5.2. "İnceleme ve araştırma" başlıklı 20'nci maddesinin birinci fıkrası;

*"Kurum, inceleme ve araştırmasını başvuru tarihinden itibaren **en geç altı ay içinde sonuçlandırır.**"*

hükmünü içermektedir.

6.28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin

"Şikâyete konu talebin idarece yerine getirilmesi" başlıklı 27 nci maddesinin birinci fıkrasında inceleme ve araştırma devam ederken Kamu Denetçiliği Kurumunun tarafları dostane çözüme davet edebileceği, **ikinci fıkrasında** şikâyete konu talebin ilgili idare tarafından yerine getirilmesi hâlinde dostane çözüm kararı vererek inceleme ve araştırmasını sonlandıracağı,

"Dostane çözüm kararı" başlıklı 33/A maddesinde ise, şikâyet konusu talebin ilgili idare tarafından yerine getirilmesi veya şikâyetin çözüme kavuşturulduğunun taraflarca Kuruma bildirilmesi hâlinde dostane çözüm kararı verileceği hükmüne yer verilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 32ba-287e-9c9b

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

7. Bu kapsamda öncelikle, dostane çözüm kararı kapsamında başvuru konusunun yeniden incelenerek, talep doğrultusunda işlem yapılıp yapılamayacağına değerlendirilmesi ve başvuru konusunun incelenmesi ve araştırmasına esas olmak üzere çocuk adalet sistemine ilişkin birim adlandırmaları, tabela ve yönlendirme ifadeleri hakkında, adliyelerde kullanılan tabelaların ülke genelinde uygulama birliği içinde olmasını sağlamaya yönelik bir prosedür veya izleme-denetim mekanizmasının bulunup bulunmadığı; bulunmakta ise çocuk adalet alanına ilişkin tespit edilen hususlara ilişkin tüm bilgi ve belgeler de dahil olmak üzere ulusal mevzuat (özellikle 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu) ile Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve ilgili genel yorumlar çerçevesinde değerlendirme yapılması için 02/02/2026 tarih ve 36311982-2025/21767-S.26.2255 sayılı yazı ile Adalet Bakanlığından bilgi-belge talep edilmiştir.

8. Bunun üzerine, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Kurumumuza gönderilen 20/02/2026 tarih ve E-19120602-659[659-0216-2026]-858/14503 sayılı cevabi yazıdan, bilgi-belge talebimiz sonrasında Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın 09.02.2026 tarihli ve E-44633215-010.10-14/333 sayılı yazısı ile tüm Cumhuriyet başsavcılıklarına aşağıda özeti verilen açıklamanın iletilmesi tespit edilmiştir. İlgili yazıda:

8.1. “[...] 5395 sayılı Kanunun "Temel ilkeler" kenar başlıklı 4 üncü maddesinde, soruşturma ve kovuşturma sürecinde çocuğun durumuna uygun özel ihtimam gösterilmesi gerektiği ifade edilmiş; "Soruşturma" kenar başlıklı 15 inci maddesinde, suça sürüklenen çocuklar hakkındaki soruşturmanın çocuk bürosunda görevli Cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yürütüleceği hükmüne yer verilmiş ve benzer şekilde Kanunun "Cumhuriyet savcılığı çocuk bürosu" kenar başlıklı 29 uncu maddesinde söz konusu büroların Cumhuriyet başsavcılıklarında kurulacağı ve bu büroda yeterli sayıda Kanunda öngörülen niteliklere sahip Cumhuriyet savcısının görevlendirileceği hükmüne yer verilmiştir. **Anılan mevzuat gereği Cumhuriyet Başsavcılıklarında kurulan büroların "çocuk bürosu" olarak adlandırıldığı, mevzuatımızda "çocuk suçları bürosu" olarak isimlendirilmediği anlaşılmaktadır.**

8.2. Bu kapsamda uygulamada, çocuk adaleti paydaşları ile yürütülen faaliyetlerde, Cumhuriyet başsavcılıklarınca suça sürüklenen çocuklar hakkında yürütülen soruşturmaların "çocuk suçları bürosu", "çocuk suçları soruşturma bürosu" gibi farklı adlandırmalara sahip bürolar tarafından yerine getirildiği görüldüğünden Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın 09.02.2026 tarihli ve E-44633215-010.10-14/333 sayılı yazısı ile Cumhuriyet başsavcılıklarına duyuru yapılmıştır.

8.3. Bu itibarla; bahse konu yazı ile 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 15 ve 29 uncu maddeleri göz önüne alınarak suça sürüklenen çocuklara yönelik soruşturma yürüten büroların, Kanuni tabire uygun düşecek şekilde "çocuk bürosu" olarak adlandırılması, adliye içi yönlendirme ve birim tabelalarının buna göre düzenlenmesi, ayrıca konuya ilişkin iş bölümü dahil gerekli iç düzenlemelerin ve yazışmaların bu büro ismiyle yapılması hususunda gereğinin takdir ve ifası için keyfiyetin mülhakat Cumhuriyet başsavcılıklarına duyurulması da sağlanmıştır.

8.4. Adliyelerde kullanılan tabelaların ülke genelinde uygulama birliği içinde olmasını sağlamaya yönelik prosedürler ve izleme-denetim mekanizması konusunda talep edilen bilgiye istinaden; Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın 09.02.2026 tarihli ve E-44633215-010.10-14/333 sayılı yazısı ile Cumhuriyet başsavcılıklarına duyuru yapıldığı ve ilgili Başkanlık tarafından uygulamanın takip edildiği anlaşılmaktadır.” açıklamalarına yer verilmiştir.

9. Başvuru hakkında yapılan inceleme ve Kurumumuzun başvuru konusu ile ilgili gerekli değerlendirmelerin yapılarak önlemlerin alınması hususundaki dostane çözüm girişimleri neticesinde, 5395

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 32ba-287e-9c9b

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinli Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudeneticilikurumu@hs01.kep.tr

sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 4, 15 ve 29'uncu maddelerinde, çocuk adalet sisteminde temel ilkenin çocuğun üstün yararı olduğu, suça sürüklenen çocuk kavramının esas alındığı ve Cumhuriyet savcılıkları bünyesinde kurulan birimlerin "çocuk bürosu" olarak adlandırıldığı, mevzuatta "çocuk suçları bürosu" veya "çocuk suçlu" şeklinde bir adlandırmaya yer verilmediği, uygulamada farklı adlandırmaların tespit edilmesi üzerine, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından 02.2026 tarihli ve E-44633215-010.10-14/333 sayılı yazı ile tüm Cumhuriyet başsavcılıklarına duyuru yapıldığı; **söz konusu yazı ile çocuklara yönelik soruşturma yürüten büroların kanuni terminolojiye uygun biçimde "çocuk bürosu" olarak adlandırılması, tabela ve yönlendirme ifadelerinin buna göre düzenlenmesi ve iç yazışmalarda da bu kavramın esas alınması gerektiğinin bildirildiği ve uygulamanın takip edildiği hususlarına yer verildiği tespit edildiğinden yukarıda anılan mevzuat hükmü gereğince inceleme ve araştırmanın bu aşamada sonlandırılmasına karar vermek gerekmiştir.**

10. Bununla birlikte ifade edilmesinde fayda mülahaza edildiği üzere, çocuk adalet sisteminde kullanılan kamusal dilin çocuk hakları perspektifiyle uyumlu hâle getirilmesi amacıyla Adalet Bakanlığı nezdinde konuya ilişkin farkındalık geliştirilmesi ve bu farkındalığın, Cumhuriyet başsavcılıklarına iletilen yazı aracılığıyla kurumsal uygulamalara yansıtılması; mevzuatta hâlihazırda öngörülmüş olan 'çocuk bürosu' kavramının ülke genelinde esas alınmasının sağlanması, Cumhuriyet savcılıkları bünyesinde kullanılan birim adları ile tabela ifadelerinin de bu kavramsal çerçeveye uyumlu hâle getirilmesi suretiyle çocuk dostu adalet sistemi yaklaşımının güçlendirilmesi ve uygulama birliğinin tesis edilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler neticesinde Adalet Bakanlığının Ombudsmanlık ile yürüttüğü iş birliğini memnuniyetle karşıladığı anlaşılmaktadır.

III. KARAR

İlgili mevzuat hükümleri ve yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda; Kurumumuzun bilgi belge talep yazısına İdarenin verdiği cevap uyarınca ilgi Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "**Dostane çözüm kararı**" başlıklı 33/A maddesinin **birinci fıkrasında yer verilen** "*Şikâyet konusu talebin ilgili idare tarafından yerine getirilmesi veya şikâyetin çözüme kavuşturulduğunun taraflarca Kuruma bildirilmesi hâlinde dostane çözüm kararı verilir.*" hükmü gereğince başvuru hakkında **DOSTANE ÇÖZÜM** kararı verildi.

Fatma BENLİ YALÇIN
Kamu Denetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 32ba-287e-9c9b

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

